

Νά, όμως που οικονομιοῦνται από δω κι από κει λίγοι παράδες και τους παράδες αυτούς ο κάθε Υπουργός τους μοιράζει σαν κόλυβα όπου τάρεσει.

Ο κ Βοκοτόπουλος, νάν τ'αγαπάτε για σίγουρο, αν ήταν Υπουργός τῶ Ναυτικῶν, εἴταν καλῶς νά μᾶς πεί, χωρίς νά μᾶς ξαφνιάσει καθόλου, πῶς τὸ δεῖνα γεροκλητήρα τοῦ Υπουργείου του τὸν ἔβαλε νά μισθοδοτεῖται, χάριν φιλικῆς θεωρίας, ἀπὸ τὸ ταμείο τοῦ Ἔθν. σκόλου και τὸν τάδε κομματάρχη του τὸν διόρισε... ναύαρχο. Καὶ ἡ Βουλὴ θὰν τάκουγε αὐτὰ και... θὰ χασμουριότανε.

*

ΟΣΟ δημοσιεύτανε στὸ «Νουμά» τὸ τελευταῖο ρομάντζο τοῦ Ψυχάρη ἢ Ἄρρωστὴ δούλα, πολλοὶ φίλοι μᾶς γράψανε φανερόντως μᾶς τὸν ἐνθουσιασμό τους για τὸ νέο ἔργο τοῦ Δασκάλου. Τὰ παθήματα και οἱ περιπέτειες τῆς δυστυχῆς, μὰ καλοψυχῆς Κατινούλας, ἡ ἀγώνια ἡ οὐλόφυτος τοῦ σοφοῦ ἀφεντικῆ τῆς για νά τὴν τραβήξει ἀπὸ τὸν ἀδὸ, ποῦ ἡ ἐπίμονη ἀρρώστια τῆς μέρα μετὰ τῆς μέρας ἐσπρωγνε, — συκινῆσανε τοὺς ἀναγνώστες μᾶς ἀρκετὰ βαθιά.

Μὰ τὸ πρᾶμα νομίζουμε πῶς δὲν εἶναι ἴσαμε κει ἡ δουλιά τοῦ Ψυχάρη, δὲ στέκει μόνο σὲ ἀψιγλή ἀξία ἐπειδὴ μᾶς παράστειε τόσο ζωντανὰ τὰ ἱστορικά τῆς ἀρρωστῆς δούλας κ' ἐπειδὴ μᾶς μίλησε τόσο φωτεινὰ για τὸ μεγάλο ζήτημα τῆς ὑγείας. Ἡ ἀληθινὰ μεγάλη του δουλιά εἶναι, τὸ πῶς εἰδείξε μ' αὐτὸ τὸ ρομάντζο τὴν τρανὴ δύναμη τῆς δημοτικῆς μᾶς, ποῦ στάθηκε τόσο ἰκανὴ νά ζουγραφίσει πιστὰ και τεχνικὰ ἕναν κόσμο ἀλάκαρο — και τέτοιον κόσμο ποῦ κλειτὸ τὸ ρομάντζο, ἀπὸ ἀκλόνη ἴσαμε κουζίνα, ἀπὸ τὴν ἀπλοχωριά τῆς ἐξοχῆς, ἴσαμε τὴν γλαλοῦ τῆς πολιτείας, ἴσαμε τὴ λυπητερὴ συμπερικυκλωσία τοῦ νεσοκομείου.

Ἐνας βαθὺς κριτικός, — σὰν τὸν Παλιούρα μᾶς, νά ποῦμε — τί λογῆς λογῆς συμπεράσματα δὲ θὰ μπορέσει νά βγάλει ἀπὸ τὸ ἔργο αὐτό, τῆς μέρας ποῦ θὰ κριθεῖ πλατιὰ κ' ἐπιστημονικὰ ἡ μεγάλη δουλιά τοῦ τιμημένου και σοφοῦ μᾶς πρωτοεργάτη τῆς Ἰδέας.

*

ΓΕΙΑ ΣΟΥ, Μερκούρη! Ἡ Κυβέρνηση πολεμᾶει, μέσο τοῦ Νομάρχη τῆς, τὸ Δῆμο μᾶς, μὰ κι ὁ Μερκούρης ποῦ δὲ χωρατεύει, ἀρχίζει νά τρίζει τὰ δόντια του και νά φροβερίζει πῶς θὰ παραιτηθεῖ κι αὐτὸς και τὸ Δημοτικὸ Συμβόλιο, ἂν ἡ Κυβέρνηση δὲν πᾶψει τὸν κλεροπολέμο τῆς και δὲν τὸν ἀφίσει νά δουλέψει για τὸ καλὸ τῆς Ἀθήνας, ὅπως αὐτὸς ξέρει.

Ὁ Μερκούρης φροβερίζει μὰ εἶναι Ἀρβανίτης ὁ Μερκούρης και δὲ θὰ περιοριστεῖ μονάχα στὶς κούφιες φροβέρες. Τέχουμε για σίγουρο πῶς ἂν ἐξακολουθήσει ἡ Κυβέρνηση νάν τὸν πολεμᾶει, θὰν τῆς πετάξει τὸ Δημαρχεῖο κατὰμουτρα και θὰ ῥίξει ἀπάνου τῆς ὅλη τὴν εὐτύχη για ὅ,τι γίνει ἕσπορα.

Ἡ Ἀκρόπολις τῆς Τετράλης τὸ τέτοιο παληκαριστὸ φέριμο τοῦ Μερκούρη τὸ χαίρεται ὡς ἀρχὴ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπανάστασης ποῦ ὅλοι τῆς ζητᾶμε. Καὶ εἶναι στ' ἀλήθεια ἀρχὴ και πολὺ καλὴ μάλιστα.

προσμεῖνουν ἄλλο, οἱ στρατιῶτες ἐμουρμούριζαν και βλαστημοῦσαν.

«Πῆγες, μωρέ, τοῦ τόπος;» ξαναρωτοῦσε ὁ λοχαγὸς για ἕκατοστὴ φορὰ ἕνα λογία.

«Πῶς δὲν ἐπῆγα! ψέμμα θὰ σὰς πῶ;»

«Και τί σοῦ ἀπάντησε;»

«Μ' ἔβρισε, ὅπως σὰς εἶπα.»

«Ποῦ τῆβρισε στὰ κατσοδραχα και τῆπια!» ἔλεγε κ' ἐξανάλειγε ἀνυπόμονος ὁ λοχαγὸς στὸν ἀξιωματικὸ του.

Τὸ λόχο τοῦ Παλιούρα ἐπρόσμεναν ἐκεῖ κι ὁ στυραετὸς ποῦ ἔφερε χτὲς τὸ μῆνυμα στὸ λοχαγὸ Λαχτάρα για τίς δυὸ χιλιάδες, ψέμματα δὲν εἶπε.

«Δὲν τὸ κουνῶ ἀπὸ δω», ἀπάντησε ὁ γενναῖος λοχαγὸς, ὅταν τὸν εἰδοποίησαν νά ὑποχωρήσει.

«Στὰ ταμπούρια, παιδιὰ!» ῥέκαζε και ποῦ ταμπούρια; Τί τῆθελαν; Κουτοὶ θάταν οἱ τούρκοι νάρθουν ἴσα ἀπὸ τὸ δρόμο τῶν Γιαννῶν; Στάνες τριγύρω, χόρτασε ὁ λοχαγὸς κι ὁ λόχος του τὴν πρέτζα και τὸ χλωροτύρι.

«Κ' ἐγὼ τὸ πίνω», ἔλεε μὲ τὸ νοῦ του ὁ ὑπόλοχαγὸς Γιαταγάνας, μὰ ὡς αὐτοῦ δὲν καταναίνω.»

Ἐτρόμαξαν νά βάλουν τὸν ἀγριεμένο καπετᾶν Παλιούρα τῆ ἄλλου, ποῦ εἶχε ὁ λόχος για νά σέρη τὰ φουσκία. Παράτησαν αὐτὰ και φόρτωσαν τὸ λοχαγὸ τους

«Ποῦ πᾶμ' ὀρέ; Στὰ Γιάννινα θὰ πᾶμε, ποῖος τὸ λέει νά πᾶμε πίσω;» ἐφώναζε ὁ λοχαγὸς.

«Ἀχά, στὰ Γιάννινα!» ἐκαυόγαζε κι ὁ λόχος ροβολῶντας στὸ σκοτάδι ἀπὸ τὰ βράχια, ὅσο ποῦ ἔφρασε ἡ πομπὴ μετὰ τὴν αὐγὴ μαζὶ στὸ ξύλινο γσφύρι τοῦ Λούρου μετὰ τὰ πράσινα νερά τὰ κοιμισμένα.

Ἦρθε ἡ καρδιά στὸν τόπο τῆς, ὅταν πατήσαμε τὸ δρόμο τὸ μεγάλο. Πιὰ δὲν τὸν χάνομε, μᾶς βγάζει ἴσα μὲς τὴν Ἄρτα. Παλιὰ λημέρια μᾶς, καλῶς νά μᾶς ξαναδεχθῆτε.

Γ Α Μ Ο Ι

Λάβαμε τὸ ἀκόλουθο ἀγγελτήριο

ΓΕΩΡ. Δ. ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ

ΚΑΙ

ΒΑΓΓΕΛΑ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑΝΤΗ

Στεφανωθήκανε στὸ Μεσαῖο Καρλόβασι

σις 29 τοῦ Νοέβρη 1907.

Ὁ Σκοπελίτης εἶναι ὁ φίλος μᾶς ὁ Λαβασάγγα ποῦ δημοσίεψε τὰ ὁμορφα Μανταγκασκαρανὰ παραμῦθια δω και λίγους μῆνες στὸ «Νουμά», ἐμπορευεται στὴν Ἀναλαθάβα τῆς Μανταγκασκάρης και κατέθηκε στὴν πατρίδα του, τῆ Σίμο, για νά παντρευτεῖ. Τώρα ξαναγυρίζε στὴ Μανταγκασκάρη μετὰ τὴ διαλεχτὴ συντροφισσά του και μετὰ τίς γκαρδικιὰς εὐκὲς τῶ φίλων του.

Ἡ «ΔΙΑΠΛΑΣΗ» ΚΑΙ ΤΑ ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΑ

Και προχωροῦμε παραπέρα. Μπαίνουμε στὰ γεμάτα μῖσα στὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, ποῦ μπροστὰ του τύπλα νάχουν ὅλα τὰ καμώματα τῶν βλαχοδήμαρχων και τῶν ἄλλων κομματάρχηδων. Διαβάστε τὰ παρακάτω κι ἂν θέλετε κλάψτε ἢ γελάστε. Μὰ ἐγὼ θαρρῶ πῶς πρέπει νά κλάψουμε, ἐπειδὴ τὰ κακόμοιρα τὰ Ρωμιόπουλα ποτιζονται ἀπὸ τὰ τώρα τὸ δηλητήριο ποῦ σκοτώνει και τὸ Ἔθνος: σέρνονται ἔθελά τους ἀθῶα σραχτάρια στὸ βωμὸ τοῦ ἀχόρταγου αὐτοῦ Μολῶχ, ποῦ λέγεται κόμμα: «Ἀποσκιρτησάντων ὄλων τῶν φίλων μου ἀπὸ τοῦ Ὀνειροπόλου, ἀποσκιρτῶ κ' ἐγὼ ἀσπρίζων τὸν Μαμαρωμένον Βασιλεῖον και δίδων ἕνα ΜΑΥΡΟΝ ΔΑΓΚΩΜΕΝΟΝ εἰς τὸν Ὀνειροπόλον. — Ἡμέρα τῆς Ἐλευθερίας» (Σημείωμα: Γράψε, παιδί μου, στὴ Διάπλαση νά σοῦ ἀλλάξῃ τὸ ψευτόνομα και νά σοῦ δώσῃ τὸ πιὸ ταιριαστὸ ΔΟΥΛΙΟΝ ΗΜΑΡ). Πῶς σὰς φαίνεται αὐτὴ ἡ ἀποσκιρτηση; Ἐγὼ θαρρῶ, ὅτι δίνεται στὰ Ρωμιόπουλα ἕνα πολὺ καλὸ κι ὁμορφο μάθημα για νά καλλιεργήσουν και τὴν ἀστάθεια τοῦ χαραχτῆρα, νά συνηθίσουν ἀπὸ τώρα νά πηδοῦν ἀπὸ στρουγγα σὲ στρουγγα πολιτικὴ. Καὶ φτιαγῶ μετὰ τὸ νοῦ μου τώρα τὴν τρομερὴ εἰκόνα τοῦ

* Ἡ ἀρχὴ του στὸ περασμένο φύλλο.

Τὸν ξάδερφό του Βουλοδῆμο ἀπάντησε ὁ Πκύλος Γέρακας κοντὰ στὴ γέφυρα τῆς Ἄρτας. Τὸν εἶχε βραβεῖσει κι ἐκείνον τὸ τοκροῦχι κ' ἐγύριζε κάραβο τσακισμένος μετὰ τοὺς εὐζωνῆς του, καθάλλα σ' ἕνα παλιομουλάρο.

«Ἐ πῶς τὰ βλέπεις τώρα, ξάδερφε; Σμίξαμε πάλι!» ἐφώναζε ὁ λοχαγὸς, σὰν εἶδε τὸν ἀντάρτη.

«Μὰ δὲ μοῦ λές, πῶς ἔγινε;» ρώτησε σιγαλὰ ὁ τελευταῖος, σιμῶνοντάς τον.

«Ὅπως θὲς νά γίνῃ! Νά, σθάρνα μᾶς πῆραν, σθάρνα πῆραμε κ' ἐμεῖς τοὺς ἄλλους πίσω κι ὅποιος πρωτοφύγῃ. Κρίμας μονάχα τὸ παιδί, τὸν ἔφεδρο ἀνθυπολοχαγὸ μου: ἤθελε νά μού σηκωθῇ ὀρθὸς, σὰν τὸν Καραϊσκάκη και τοῦ τῆ φύτεψαν στὸ γόνα. Ὁὲ τοῦ ἔβουμάνουν κι αὐτονοῦ τὰ αἵματα, ἂν γλυτώσῃ...»

Εἶπε ὁ λοχαγὸς και χτύπησε μετὰ τὴν ἀκρὴ ἀπ' τὸ καπίστρι τὸ κουτσὸ μουλάρι. Ἀπὸ τὸ λόχο του πίσω δὲν ἤθελε νά μείνῃ.

Ὁ Παῦλος στάθηκε και πρόσμενε τοὺς σύντροφους του. Ἴδιο μουλάρι ἔφερε πίσω και τὸν ἀντάρτη ποιητὴ, χτυπημένον κι αὐτὸν ἀπὸ τὴ μπότα. Ἐρχονταν δίπλα δίπλα μετὰ τὸ λοχαγὸ Παλιούρα, παλιὸ του γνώριμο. Σκυφτὰ εἶχαν τὰ κεφάλια τους και κουβεντιάζαν ἤσυχα: ἡ ὄψη και τῶν δυὸ εἰδείχνε πῶς εἶχαν ξεμεθύσει.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

μελλομένου Ρωμιῶ ἐκλογεία, ποῦ θὰ πᾶν νά ψηφίσῃ μετὰ λύσσα, ποῦ θ' ἀνακατευτῇ στὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα μετὰ μανία, ποῦ θὰ εἶναι πρῶτος και καλλίτερος στὶς διαδήλωσες και θὰ οὐρλιάξῃ και ἴσως τραβήξῃ και τὴν κουμποῦρα του για τὸ κόμμα. Μετὰ τὸ πείσμα ποῦ δηλώνει ὅτι θὰ δώτῃ τώρα μαῦρο και ποῦ τὸν ἀναγκάζει νά τὸ γράψῃ μετὰ τόσο μεγάλα γράμματα, ὅλα πρέπει νά τὰ περιμένῃ κανένας. Μόνο ἡ Διάπλαση μπορεῖ νά χαίρεται μετὰ τὰ τέτοια καμώματα και νά τὰ βρίσκῃ φυσικὰ και μορφωτικὰ τοῦ χαραχτῆρα.

Ἄμ τούτῃ ἡ σοβαρότατη δήλωση πῶς σὰς φρίζεται; Ἄμ τούτῃ ἐπιστήμως, ὅτι τὸ ἐκ 30 ψήφων ἡμέτερον κόμμα ὑποστηρίζει παμφίλτατον Ὀνειροπόλον. — Κτανόλευκον Λάβαρον. (Σημείωμα: Κ' ἐσύ, μικρὲ μου, ρώτησε τὴν κυρά-Διάπλαση: τί τῆς ἔκαμεν ἡ σημαία μᾶς και σοῦ ἐπιτρέπει νά τῆ βρίζῃς ἔτσι ἀδιάντροπα;) Φαντάζομαι τὴ χαρὰ και τὸ πανηγύρι τοῦ μικροῦ ὑποψήφιου μετὰ τέτοια δήλωση. Τόση ἐπιτυχία μόλις ἔρχισε τὸ στάδιο τῆς ὑποψηφιότητος δὲν εἶναι παίξε-γελάσε. «Τὸ ἡμέτερον κόμμα!» Εἶμαι βέβαιος πῶς αὐτὸς ὁ μικρὸς κομματάρχης δὲ θ' ἔλειψε ἀπὸ καμιά συνεδρίαση τῆς Βουλῆς ἢ θὰ τρώῃ καθήμενος πρακτικὰ τῆς Βουλῆς ποῦ τυπῶνουν οἱ ἐφημερίδες. Ἄλλοιῶς δὲν ζηγιέται τὸ πῶς ἡ δήλωσή του ἔχει τέτοια κοινοβουλευτικὴ γλώσσα. Ἐλπίζω ὅτι αὐτὴ τὴν παρατήρηση θὰ τὴν ἔκανε κ' ἡ Διάπλαση και θὰ χτύπησε μετὰ χαρὰ τὰ χεῖρα τῆς, ἐπειδὴ οἱ ψηφοφόροι τῆς κ' εἰ ὑποψήφιοι τῆς προοδεῦουν τόσο πολὺ στὸ ἠθικοπλαστικὸν στάδιο ποῦ τοὺς ἀνοῖξε. «Τὸ ἡμέτερον κόμμα!» Καὶ μετὰ τί κχαῖρι ποῦ τὸ λέει, ὁ μικρὸς ἀρχηγέτης! Μὰ μήπως εἶναι ἀσήμκντο πρᾶμα τὸ νά διαθέτῃς σὲ τέτοια ἡλικία 30 κοικιά; Καὶ ὅμως ὁ Πυθαγόρας ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα παραγγέλιματά του στοὺς νέους για νά γίνουν καλοὶ κι ἔξιοι πολῖτες εἶχε και τὸ «κνύμων ἀπέχεσθαι». (Μ' ἄλλα λόγια νά μὴν ἀνακατεύονται στὶς ψηφοφορίες). Ἡ Διάπλαση φαίνεται πῶς θέλει νά δείξῃ ἀνόητο και ἀνίδεο ἀπὸ παιδαγωγία τὸν Πυθαγόρα και για αὐτὸ μετὰ τὰ δημοψηφίσματα τῆς φωνάζει στὰ παιδιὰ ποῦ τῆ διαδάζουν ἀκυάμων ἔχεται και ἀπὸ τὰ μικρὰ σὰς χρόνια.

Κακόμοιρα Ρωμιόπουλα! ἕνα περιοδικὸ ἔτυχε νάχτε κ' ἐσεῖς για νά περνᾶτε τὴν ὥρα σας εὐχάριστα και τώρα ἔρχεται κι αὐτὸ νά μολέψῃ τὴν ἀθῶα ψυχὴ σας μετὰ τὸ μικρόδιο τῆς χειρότερης ἀρρώστιας τῆς Ρωμισσύνης. Καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ πόνος ποῦ νοιώθει καθένας ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια θὰ γίνῃ μεγαλείτερος, ἂν παρεκκολληθῇ στὴ Διάπλαση μετὰ τὸν τρόπο γίνεταί αὐτὸς ὁ ἐκλογικὸς ἀγῶνας, μετὰ τί πείσμα, μετὰ ποῖα μέθοδο, μετὰ ποῖα πιστὴ ἀντιγραφή τῶν ἄλλων, τῶν ἀληθινῶν ἐκλογικῶν ἀγῶνων. Κι ἀκόμη θὰ νοιώσῃ καθένας ἀγαναχτισση πραγματικὴ, ὅταν καταλάβῃ καλὰ, πῶς κολακεύονται οἱ παιδιὰτικὲς ματαιοδοξίες, πῶς συνηθίζονται οἱ ἀπλερες αὐτὲς ψυχὲς στὴν ρεκλάμα, στὴν ἐπίδειξη, στὸ κυνῆγι τῆς εὐκολῆς και σαχλῆς ἐπιτυχίας, πῶς κολακεύονται οἱ μικροφιλοδοξίες και ἰκανοποιούνται μετὰ τὸ βλαβερότερο τρόπο. Ἄ; ψυχολογῆση καθένας λίγο ὅλα αὐτὰ τὰ καμώματα τῆς Διάπλασης κι ὅλη τὴ ρουτινιερικὴ προσπάθειά τῆς για νά διασκεδάσῃ τὰ παιδιὰ, ποῦ τῆ διαδάζουν, και θὰ νοιώσῃ ἄμωσως ποῖο εἶναι τὸ κκὸ ποῦ γαννιέται μ' ὅλη τὴ χαλάστρα δυνάμη του. Ἐνῶ ὅλοι οἱ παιδαγωγοὶ τοῦ κόσμου φροντίζουνε σήμερα πῶς νά καταφέρουνε νά ρίχνουν εὐκόλα στὴν παιδιὰτικὴ ψυχὴ τὸ σπῆρο για τὰ ἀψηλὰ και μεγάλα φρονήματα, πῶς νά σβύνουν ἀπὸ μῖσα τῆς κάθε κακὸ φυσικὸ ποῦ τὸ κληρονόμησαν ἀπὸ τὸν πατέρα τους τὰ παιδιὰ, πῶς νά

ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ
Ο ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ*

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Τι πάθανε με τους ανθρώπους.

Ὁ Μικρομέγας, καλύτερος παρατηρητής ἀπ' τὸ νᾶνο, εἶδε καθαρά πὺ αὐτὰ τὰ πραγματάκια μιλοῦσαν μεταξύ τους. Τὸ εἶπε τοῦ συντρόφου του, μὰ αὐτός, ντροπιασμένος ἐπειδὴ γελάστηκε στὸ ζήτημα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, δὲν ἤθελε τώρα νὰ παραδεχτῆ πὺς τέτοιο εἶδος ὄντα μπορούσαν νὰ ἀνακοινώσουν ιδέες. Ὁμοίαι μὲ τὸ Σειριώτη κατέχευε ὅλες τὶς γλώσσες, ἐπειδὴ ὅμως δὲν τοὺς ἄκουγε νὰ μιλοῦν, ὑπόθετε πὺς δὲ μιλοῦν. Ἄλλως τε τί λογῆς φωνητικά ὄργανα μπορούσαν νὰ ἔχουν τέτοια ἄρατα ὄντα, καὶ τὸ κάτου κάτου τί θᾶχουν νὰ ποῦν; Γὰ νὰ μιλήσῃ πρέπει νὰ σκέφτεται, ἢ σχεδὸν καὶ ἂν αὐτὰ τὰ μόρια εἶχαν σκέψη, θὰ εἶχαν δηλαδὴ κάτι ἀνάλογο μὲ ψυχὴ. Ἄλλὰ νὰ παραδεχτῆ σ' αὐτὰ τὰ ὄντα ψυχὴ, αὐτὸ τοῦ φαινότανε τρέλλα. — Μὰ τώρα δά, τοῦ λέει ὁ Σειριώτης, παραδέχτηκες πὺς κάνουν τὸν ἔρωτα. Νομίζεις πὺς θὰ μπορούσαν νὰ κάμουν τὸν ἔρωτα δίχως νὰ σκέφτονται, δίχως νὰ προφέρουνε μιὰ λέξη, ἢ τουλάχιστο νὰ βγάλουνε μιὰ φωνή; Ἡ μήπως σοῦ φαίνεται πὺς εἶναι δυσκολώτερο νὰ φτιάξῃς μιὰ ἰδέα παρὰ ἓνα παιδί; Ἄν ῥωτήσῃς ἐμένα, καὶ τὸνα καὶ τ' ἄλλο εἶναι μεγάλα μυστήρια. — Δὲν ξέρω κ' ἐγὼ τί νὰ πιστέψω καὶ τί ν' ἀρνηθῶ, λέει ὁ νᾶνος· τᾶχω χαμένα. Ἄς τὰ ἐξετάσουμε τώρα αὐτὰ τὰ ἔντομα καὶ ὕστερα συζητοῦμε. — Τώρα μίλησες πολὺ φρόνιμα, τοῦ λέει ὁ Μικρομέγας. Καὶ ἀμέσως βγαίνει ἀπ' τὴν τσίπη του ἓνα ψαλλίδι, κόβει τὰ νύχια του, καὶ ἀπὸ ἓνα ἀποκοπίδι τοῦ νυχιοῦ του ριάνει στὴ στιγμή ἓνα εἶδος μεγάλη σάλπιγγα, ἓνα πελώριο χουνί, καὶ ἀκουμπάει τὸ σωλῆνα στὸ αὐτί του. Ἡ περιφέρεια τοῦ χουνιοῦ ἐπαίρνει μέσα τὸ καράβι καὶ ὅλο τὸ πλήρωμα. Μὲ τὴν ἐφεύρεση αὐτὴ ὁ φιλόσοφός μας ἄκουγε καθαρά τὸ μουρμούρισμα τῶν ἐντόμων ἐκείνων. Σὲ λίγες ὥρες κατόρθωσε νὰ ξεχωρίσῃ τὶς ὀμιλίες τους καὶ νὰ καταλάβῃ τὰ γαλλικά. Ὁ νᾶνος τὸ ἴδιο, ἀλλὰ μὲ λίγη πιότερη δυσκολία. Ἡ ἀπορία τῶν ταξιδιωτῶν μας ὅλο καὶ μεγάλωνε. Ἄκουγαν τὰ ζωφία πὺ μιλοῦσαν ἀρκετὰ λογικά, καὶ αὐτὸ τὸ παιχίδι τῆς φύσης τοὺς φαίνονταν ἀνεξήγητο. Περιττὸ νὰ σὰς πῶ πὺς ἐβράζαν ἀπὸ ἐπιθυμία ν' ἀνοίξουνε κουβέντα μὲ τὰ σκουληκάκια. Φοβούντανε ὅμως μήπως ἢ φωνὴ τους, πρὸ πάντων τοῦ Μικρομέγα, τοὺς ξεκουφάνῃ, ἀντὶ νὰ τὴν ἀκούσουν. Ἐπρεπε νὰ περιορίσουν τὴ δύναμή της. Βάλανε στὸ στόμα τους κάτι τσουινιά, καὶ τὴν ἄκρη τους, πὺ εἶτανε πελεκημένη πολὺ ψηλὴ, τὴν πλησιάζανε στὸ καράβι. Ὁ Σειριώτης εἶχε τὸ νᾶνο στὰ γόνατά του καὶ τὸ καράβι μὲ τοὺς ἐπιβάτες ἀπάνου στὸ νύχι του. Χαμήλωσε καλὰ τὸ κεφάλι του καὶ μιλοῦσε ὅσο μπορούσε σιγὰ. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔλαβε ὅλες αὐτές τὶς προφύλαξεις καὶ ἄλλες ἀκόμη, ἔρχισε ἔτσι δὰ τὴν ὀμιλία του.

— Ἄρατα ἔντομα, πὺ τὸ χέρι τοῦ Πλάστη εὐδόκητε νὰ σὰς πλάσῃ μέσα στὴν ἄβυσσο τοῦ ἀπειροστοῦ. Τὸν εὐχαριστῶ πὺ μὲ ἀξίωσε νὰ ἰδῶ μυστήρια πὺ μοῦ φαίνονταν ἀξεδιάλυτα. Ἡ αὐλὴ στὴν πατρίδα μου βέβαια δὲ θὰ καταδέχονταν οὔτε νὰ σὰς κυττάξῃ. Ἐγὼ ὅμως ὅμως δὲ περιφρονῶ κανέναν καὶ σὰς προσφέρω τὴν προστασία μου.

Οἱ ἄνθρωποι ἀκούοντας αὐτὰ τὰ λόγια, τᾶχανσαν. Εἶτανε ἀδύνατο νὰ καταλάβουν ἀπὸ πὺ ἐρχόνταν. Ὁ ἐφημέριος τοῦ πλοιοῦ διάβασε ἐξορισμούς, οἱ νύχτες βλαστημοῦσαν, οἱ φιλόσοφοι ἐφκίασαν ἓνα σύστημα. Ἄλλὰ μὲ δλα τὰ συστήματά τους, ἀδύνατο νὰ βροῦνε ποῖος εἶτανε αὐτός πὺ μιλοῦσε. Τότε ὁ Κρονιώτης, πὺ εἶχε λεπτότερη φωνὴ ἀπ' τὸ Μικρομέγα, τοὺς ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια μὲ ποιούς εἶχανε νὰ κάνουν καὶ ποιὸς εἶτανε ὁ κ. Μικρομέγας, καὶ ἀφοῦ τοὺς συλλυπήθηκε πὺ εἶναι τόσο μικροί, τοὺς ρώτησε ἂν εἶτανε πάντοτε σ' αὐτὴν τὴν ἀξιολύπητη κατάσταση, πὺ τόσο γειτονεῖται μὲ τὸ μηδέν, καὶ τί κάνουν ἀπάνου σ' αὐτὴν τὴ σφαῖρα πὺ μοιάζει νὰ εἶναι χτῆμα τῶν φαλαίων μᾶλλον, ἂν εἶναι εὐχαριστημένοι, ἂν πολλαπλασιάζουν-

τὰ κάνουνε νὰ μισήσουν ὅλες τὶς περασμένες ἀμαρτίες τῶν μεγαλείτερόν τους, ἔρχεται ἢ Διάπλαση νὰ φυτέψῃ στὴν ψυχὴ τῶν μικρῶν αὐτῶν, πὺ εἶναι ἢ ἐλπίδα τῆς Ρωμιουσύνης, τὸ σπόρο τοῦ κομματισμοῦ. Κ' ἔχει τὴν ἀξίωση νὰ λέγεται περιοδικὸ παιδαγωγικὸ ἀληθεῖς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, ὅπως δηλαδὴ λέει ἢ ἴδια καὶ τὴ συσταίνει καὶ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας!

Γιατὶ αὐτὴ ἢ πολυλογία καὶ γιατί αὐτός ὁ ἐξάψαλμος; μπορεῖ νὰ μὲ ρωτήσῃ κανένας. Ἄπαντῶ. Ἄκουσα καὶ τὸ θυμάμαι ὅτι πολλές φορές ἢ Διάπλαση παινεύτηκε ὄχι μόνον πὺς εἶναι τὸ μοναδικὸ παιδαγωγικὸ στὴν Ἑλλάδα περιοδικὸ παρὰ καὶ πὺς αὐτὴ στήθηκε ὁ κυριώτερος μορφωτῆς τῶν γραμματισμένων ἀπὸ τοὺς σημερινούς Ρωμιούς. Μάλιστα· στὰ τριάντα χρόνια πὺ βγαίνει τὸ περιοδικὸ αὐτὸ οἱ γραμματισμένοι Ρωμιοί, ὅταν εἶτανε παιδάκια λίγοπολύ τὴ διάβάζαν ὅλοι. Καὶ φυσικὰ θὰ μορφώθηκε κομμάτι—γὰ νὰ μὴν εἰπῶ πολὺ— ὁ χαρακτήρας τους κὶ ἀπὸ τὸ διάβασμα αὐτό. Καὶ ὅμως ἢ γενιὰ πὺ εἶκοσι χρόνια διάβασε τὴ Διάπλαση εἶναι σήμερα κείνη, πὺ κατάντησε τὸ ἔθνος μας σὲ τέτοια χάλια. Δικηγόροι, γιατροί, πολιτευόμενοι, καθηγητές, δασκάλοι, βιομήχανοι, στρατιωτικοί, δικαστικοί, ὅλοι δουλέψαμε γὰ ν' ἀποχλαῖσουμε τὴ μηχανὴ τοῦ Κράτους, σέρνοντας ἀπὸ πίσω μας καὶ τὸν ἀγράμματο λαό. Ὅταν ὅλοι ἐμεῖς εἴμαστε πῶ νέοι λέγαμε, ὅτι ἢ γενιὰ τοῦ 62 μᾶς ἔφερε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Σήμερα ὅμως δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ τὸ λέμε, ἐπειδὴ ἐμεῖς δὲν καταφέρνουμε τίποτα καλλίτερο, παρὰ ἀφίνουμε τὸ Κράτος νὰ τρέχῃ κατὰ τὸν ἐγκρημό. Ἄν λοιπὸν ἢ Διάπλαση εἶχε μορφώσει κομμάτι τὸ χαρακτήρα τῆς γενιᾶς, πὺ τὴν εἶχε γὰ παιδαγωγὸ τῆς τόσα χρόνια, ἢ γενιὰ αὐτὴ θὰ στέκονταν πῶ ἀπάνου ἀπὸ τὴ γενιὰ τοῦ 62. Κ' ἔτσι τὸ ἔργο της ἀποδείχεται ἀρνητικὸ καὶ τὰ παινέματά της κούφια καρδιά. Μέσα σὲ τριάντα χρόνια δὲν κατόρθωσε τίποτα· καὶ τὴν μὲ τὰ καμώματά της, μὲ τὴν κολακεία πὺ κάνει στὴν πῶ ταπεινὴ Ρωμαίικη ροπή, μὲ τὰ δημοψήφισματά της δυναμώνει τὸ κακὸ γὰ νὰ βσιλέψῃ κὶ ἄλλα χρόνια. Οἱ χαρακτήρες δὲ μορφώνονται ἔτσι. Καὶ καλὰ θᾶκανε ἢ κυρὰ Διάπλαση ἂν ἐπαίρνε γὰ ὁδηγὸ της, κὶ ἀπάνου σ' αὐτὰ στήριζε τὸ πρόγραμμά της, τὰ λόγια τοῦ παλαιοῦ Φωκυλῆδη:

Χρὴ παῖδ' ἔτ' ὄντα
καλὰ διδάσκειν ἔργα.

Τὰ καλὰ ἔργα δὲν εἶναι βέβαια οἱ ἐκλογές· καὶ οἱ ὑποφορίες, μ' ὅσο κὶ ἂν εἶναι παιδιακήσιες καὶ γίνονται γὰ διασκέδαση τᾶχα.

Καὶ τώρα, φίλε μου «Νουμά», δόσε μου τὴν ἄδεια νὰ τελειώσω τὸ ἔργο μου αὐτὸ μὲ μιὰ δικαιολογία, πὺ ἴσως νὰ γίνεταί περισσότερη γὰ σένα. Στοχάζομαι ὅτι μπορεῖ νὰ βρεθῶνε τίποτα κακόγνωμοι καὶ νὰ εἰποῦν ὅτι τὰ λεγόμενά μου τοῦτα τὰ δημοσιεύεις ἀπὸ ἐπαγγελματικὴ ἀντιζηλία· ὅτι δηλαδὴ, ἐπειδὴ κ' ἐσένα ὁ πόθος σου εἶναι νὰ διαβάξῃς, περισσότερο ἀπὸ τοὺς νέους καὶ τοὺς μικρούς, παρὰ ἀπὸ τοὺς μεγάλους, θέλεις νὰ ρίξῃς μὲ τέτοιες κατηγορίες τὴν κυκλοφορία τῆς Διάπλασης· χτυπᾶς τὴν ἐπιχείρησή κὶ ὄχι τὴν ἰδέα. Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου ἀλήθεια. Ἄν εἶχαμε τέτοιο σκοπὸ μπορούσαμε νὰ τὰ βάλουμε μὲ τὰ «Μικρὰ Μυστικά», μὲ τὸ χαρτὶ πὺ πουλάει ξεχωριστὰ γὰ τὰς λύσεις τῶν αἰνιγμάτων (1 φράγκο 20 φύλλα) μὲ τὶς ἐπιπορικώτατες μικρὲς ἀγγελίες γὰ τὸ δημοψήφισμα, καὶ χιλία δυὸ ἄλλα. Καὶ γὰ νὰ πιστέψῃ ὁ καθένας, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι γὰ τὴν πεντάρα, στείλε στὴ Διάπλαση τούτη τὴν ἰδέα μου χάρισμα: Νὰ τυπώσῃ γὰ τὸ δημοψήφισμα τῆς κ' ἐκλογικῆς βιβλίον καὶ νὰ τὰ πουλᾷ αὐτὴ μονάχα στὸ γραφεῖό της.

Ἐστερ' ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἐξήγησή νομίζω, ὅτι ἔχουμε τὸ δικαίωμα, κοιτάζοντας τὴ Διάπλαση, νὰ ξαναφωνάζομε: Κακόμοιρα Ρωμιόπουλα!

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΔΗΣ

ται, ἂν ἔχουν ψυχὴ, κ' ἓνα σωρὸ ἄλλες ἐρωτήσεις τέτοιου εἶδους.

(Στ' ἄλλο φύλλο τελιώνει)

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιά ὁ «Νουμάς» θὰ πουλιέται **μὲ δέκα** πιά κὶ ὄχι εἴκοσι λεπτά πὺ πουλιέται τώρα. Θὰ κατεβίσουμε ἀκόμη καὶ τὴ συνδρομὴ του, στὴν Ἄθηνά σὲ πέντε δραχμ. τὴ χρονιά καὶ τὶς ἐπαρχίες σὲ ἑπτὰ δραχμ. Ἡ συνδρομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ μείναι ἢ ἴδια, δέκα φρ. χρυσά, γιατί τὰ φύλλα τοῦ ἐξωτερικοῦ φορτώνονται μὲ πεντάρα τὸ καθένα ταχυδρομικά.

— Τὸ φύλλο θὰ στέλνεται στοὺς συνδρομητᾶδες τῆς Ἄθηνας, ὅπως καὶ τώρα, κάθε Σάββατο ἴπρωτ καὶ στὰ κίονσκι θὰ πουλιέται τὴν Κεριακὴ. Ἐτσι οἱ συνδρομητᾶδες μας θὰ τὸ λαβαίνουνε μὲ μὲρα νωρίτερα.

— Ἐστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴ ἕσσια, τίποτ' ἄλλο δὲ ζητοῦμε ἀπὸ τοὺς συνδρομητᾶδες μας, πρὶν νὰ μᾶς πλερώνουνε ταχυτικὰ τὴ συνδρομὴ τους καὶ νὰ μᾶς ἐνχαλᾶσουνε νᾶν τοὺς γράφουμε καὶ νᾶν τοὺς ξαναγράψουμε. Τὸ φύλλο ἀπὸ δῶ κὶ ὀμπρὸς σὲ κανένα δὲ θὰ στέλνεται πῶ χάρισμα.

— Ὁ βίαιος Οἰκονόμου ἔφυγε τὴν περασμένην, δευτέρα γὰ τὴ Σμύρνη καὶ τὴ Σάμο. Θὰ δώσει μερικὲς παράστασες ἐκεῖ κ' ἔπειτα θὰ γυρίσῃ δὲ τὸν Γενάρη καὶ θὰ παραστήσῃ ἴσως τὴ Λαμπρὴ στὸ καινούριο θέατρο τοῦ κ. Ζέπου.

— Βγήκε σὲ βιβλίον ἢ «Χειραφετημένη» τοῦ κ. Χρ. Παπαχαιροπόπουλου, ὄραμα σὲ τρία μέρη. Γὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ γράφει ὁ Ἐρμώνας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Φ. Γιοφ. Σ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ δημοσιευτοῦν. — κ. Σαρ. Κηλ. Ὅσο γὰ τὶς ἄλλες χρονιές, δὲν μπορούμε ἀκόμη νὰ σοῦ ποῦμε τίποτα. Μὲ τούτης τῆς χρονιᾶς τὰ περιεχόμενα ἐτοιμάζονται καὶ θὰ δημοσιευτοῦνε μᾶς μὲ τὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ Δεκεμβρ. — κ. Τε. στὴ Σμύρνη. Δὲν πειράζει πὺ δημοσιέψῃς τὸ φαῖδρὸ χρονολόγημα τοῦ κ. Ξενόπουλου γὰ τὶς «Ἀλυσίδες» καὶ ἢ «Ἡμερησία» τῆς Σμύρνης. Τόσο τὸ καλύτερο μάλιστα. Θὰ γελᾶσουν κ' οἱ Σμυρνιοί, καθὼς γελᾶσαν κ' οἱ Ἀθηναῖοι.

Ἡ ΛΑΓΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

εἶναι **ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ** γὰ τὸ λαὸ καὶ δέχεται καταθέσεις ἀπὸ **μὲν δραχμὴ κὶ ἀπάνου**. Σοῦ πλερώνει τόκο 4 1/2 % καὶ σοῦ δίνει πίσω τὰ χρήματά σου ὅποτε θελήσῃς εἴτε δια εἴτε μέρος ἀπ' αὐτὰ.

ΚΕΡΔΟΣ 438,700 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναὶ! **438,700** δραχμᾶς ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζομεσιτοῦ κ. **Ἰω. Φωτίου** εἰς τοὺς πελάτες του. Ἦτσι ἐκ τῶν ἀγοραστῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ γραφείου του ἔχουν κερδίσει διάφορα ποσά, ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν **438,700** δραχμῶν.

Ὁ κ. Ἰω. Φωτίου θέλει ν' ἀνατιθέσῃ τὸ πᾶσὸν τοῦτο εἰς **1,000,000** δραχμ. καὶ καλεῖ, τοὺς θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τοιαύτην νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τυχερὸν γραφεῖον του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῇ μετ' ἀμοιβῆς ὁμολογία τις καὶ τί χαρὰ νὰ εἶναι ἢ πρώτη μὲ τὰς **100,000**, χρυσᾶς δραχμᾶς τὴν 19 Δεκεμβρίου ἔ. ἔ. ὅτε γενήσεται ἢ κλήρωσις.

Ὅσαῦτως ἐγγράφονται μέλη τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ἰω. Φωτίου «Τραπευτηρίου» διὰ τὸν λαὸν ἀναγνωρισθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1906 Β. Δικτάγματος μὲ διδράχμους μηνιαίας καταθέσεις.

*) Κοίταξτε φύλλα 270, 272 καὶ 273.